Respublika. - 2024.- 3 oktyabr. - № 216. - S. 1,8.

Milli birliyin, vətənpərvərlik ruhunun əsası – azərbaycançılıq

Nurlan Abdalov

Milli ideologiya dövlətlərin varlığını davam etdirən ən vacib faktorlardan biridir. Təəssüf ki, bu anlayış bəzən manipulyasiyalara məruz qalır və media mühitində düzgün anlaşmalara yol açmır.

İdeologiyadan danışarkən, ilk növbədə, onun nə olduğunu düzgün müəyyənləşdirmək lazımdır. İdeologiyanı qısa bir cümlə ilə izah etsək, bu, bir fikirdən cəmiyyəti, dövləti və hətta ailəni idarə etmək üçün bir sistem olaraq istifadə olunmasıdır. XVIII əsrdən etibarən gündəmə gələn "ideologiya" termini, yalnız sosial elmlərdə deyil, gündəlik həyatda da siyasi, sosial, mədəni və iqtisadi hadisələri izah etmək üçün geniş istifadə olunur.

Tarixi prizmadan baxdığımızda, ideologiya bir çox hadisələri izah edən çərçivə rolunu oynayır. Lakin bəzən bu, cəmiyyətin problemlərinin kökünü yalnız ideologiyada axtarmaqla nəticələnir. İdeologiya, ən ümumi formada, dünyagörüşü olaraq müəyyən edilir. Fəlsəfədə ideologiyanı dünyanın ən vacib görüş formalarından biri kimi qiymətləndirən filosofların sayı az deyil. Dünyagörüşü fərdlərin və ya təşkilatların davranışlarını istiqamətləndirmək üçün istifadə olunan fikirlər toplusudur. Bu, siyasi, fəlsəfi, dini və dəyərlər sahələrinə aid bir anlayışdır.

İdeologiyalar cəmiyyətin necə işlədiyini, fərdlərin cəmiyyətdəki rolunu və hansı yolda irəliləməyi ən yaxşı şəkildə izah edir. Lakin əfsuslar olsun ki, çağdaş dünyada qlobal imperializmin təsiri ilə ideologiyalar da zədələnir. Milli və fərdi ideologiyalar qəsb olunur və kollektiv Qərb tərəfindən təhlükəli ssenarilər gündəmə gətirilir. Məhz buna görə də milli ideologiyanın vacibliyi, onun strukturunun nə qədər müxtəlif olması ilə birbaşa bağlıdır. Çağdaş dövrdə humanist anlayışlar işğalçı siyasətlərə bəhanə olaraq təqdim olunur. Bu mənada, milli identikliyi qoruyan milli ideologiya cəmiyyətin birliyini təmin edən əsas dayaqlardandır.

Neoimperializmin torpaq zəbt etmədiyi, amma düşüncə və şüuru "işğal etdiyi" bir dövrdə yaşayırıq. Cəmiyyətlərin dəyərləri sarsıdılır, toplumda parçalanma siyasətləri geniş yayılır. Bu, "Z nəsli" adı ilə tanınan bir gənclik qrupunun formalaşmasına səbəb olur ki, bu da öz milli kimliyinə yad mentalitetləri qəbul etməyə yönəlir. Hər bir dövlət siyasətini həyata keçirərkən milli ideologiyaya əsaslanmalıdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə azərbaycançılıq ideologiyası ölkəmizin təhlükəsizliyini və müstəqilliyini qorumaq üçün müstəsna bir rol oynamışdır. Xüsusilə, SSRİ-nin süqutundan sonra Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpası dövründə xaosdan çıxış yolu məhz azərbaycançılıq ideologiyası oldu. Bu ideologiya cəmiyyətimizi bir araya gətirdi, dövlətimizi qorudu və dirçəltdi. Azərbaycançılıq ideologiyasının prinsipləri 1995-ci il Konstitusiyasında öz əksini tapdı və siyasi islahatların təməlini təşkil etdi. Bu ideologiya beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın qəbul olunmasına, gənclərin milli ruhda tərbiyəsinə, vətənpərvərlik ruhunun aşılanmasına böyük təsir göstərdi. Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu bu ideologiyanı davam etdirərək qalib Azərbaycan dövlətini yaratdı. Nəticədə azərbaycançılıq ideologiyası yalnız siyasi bir düşüncə deyil, eyni zamanda Azərbaycan dövlətinin gələcəyinin əsasını təşkil edir. Bu ideologiyanın dayaqları üzərində qurulan dövlət siyasəti, Azərbaycanın müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün və milli birliyinin təminatıdır. Ümumiyyətlə, azərbaycançılıq ideologiyası, dövrün tələblərinə uyğun olaraq dövlət siyasətinin mərkəzində yer almalı, milli birliyin təməl daşını təşkil etməlidir. Bu ideologiya yalnız tarixi miras deyil, eyni zamanda müasir dövrün reallıqlarına uyğun düşüncə sistemidir. Müharibənin gedişində azərbaycançılıq ideologiyası cəmiyyətin bütün təbəqələrini bir araya gətirərək, güclü vətənpərvərlik hissi yaratdı. Müxtəlif bölgələrdən olan insanlar ortaq bir məqsəd üçün Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qoşuldular.

44 günlük Vətən müharibəsi yalnız bir döyüş deyil, həm də azərbaycançılıq ideologiyasının necə birləşdirici və ilhamverici bir gücə çevrildiyini nümayiş etdirdi. Bu ideologiya, xalqımızın iradəsinin və birliyinin simvolu olaraq, ordumuzun "dəmir yumruq"la işğalçı ermənilərə qarşı mübarizəsində açar rolunu oynadı. Müharibə dövründə "Vahid Vətən", "Vahid Dövlət" və "Vahid Azərbaycan" anlayışları ətrafında bir araya gələn cəmiyyət, bir yumruq kimi birləşərək tarixin yeni səhifələrini yazdı. Yeni dövrün çağırışları qarşısında üzərimizə düşən məsuliyyət, azərbaycançılıq məfkurəsini genişləndirməkdir. 2020-ci ildən sonra azərbaycançılıq ideologiyası yalnız işğala qarşı birlik modeli olmaqla kifayətlənməməli, həm də postişğal dövrünün reallıqlarını əks etdirməlidir. Bu ideologiya həm milli identitetimizi gücləndirməli, həm də gənc nəsil arasında vətənpərvərlik ruhunu aşılamalıdır. Bu gün ölkəmizdə azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği yüksək səviyyədə həyata keçirilir. Bu ideologiya xalqı birləşdirərək, siyasi yönündən asılı olmayaraq hər

kəsi dövlət və dövlətçilik şüuru ətrafında bir araya gətirir. Bu baxımdan, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği milli dəyərlərin inkişafı deməkdir.

Qarabağda geniş yenidənqurma işlərinin həyata keçirildiyi bir vaxtda Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki rolu da artmaqdadır. Qarabağda aparılan quruculuq işləri ideoloji baxımdan da şərh edilməlidir. Azərbaycan qayıdışın milli modelini yaradaraq, vətəndaşlarımızın təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə Qarabağa dönməsini təmin edir. Dövlətimiz bu prosesdə güclü iradə nümayiş etdirərək, böyük Qayıdışın sürətini artırır. Yeni infrastrukturun yaradılması, insanların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi dövlətimizin bu sahədəki qətiyyətini bir daha sübut edir. Cənab Prezidentin vurğuladığı kimi, Xankəndidə verdiyi səs erməni separatçılarının tabutuna vurulan son mismar idi. Bu ifadə tarix boyu istifadə ediləcək bir manşet sitatı olaraq yaddaşlara həkk olunacaq. İdeoloji təbliğatımızda etnik separatizmi sona yetirən Azərbaycan modelini daha da gücləndirmək vacibdir.

Yeni dövrdə azərbaycançılıq ideologiyası, tolerantlığı və multikulturalizmi özündə birləşdirir. Bu ideologiya müxtəlif etnik və dini qrupların bir arada yaşamasını, qarşılıqlı anlaşma və birliyi təşviq edir. Azərbaycan xalqı mədəniyyətini və adət-ənənələrini qorumaqla yanaşı, eyni zamanda digər mədəniyyətlərə də açıqdır. Bu, cəmiyyətimizin zənginliyini artırır, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki nüfuzunu yüksəldir.

Gənclərimizin tərbiyəsi xüsusi nəzarətdə olmalıdır. Cənab Prezidentin dediyi kimi, biz milli ənənələrə sadiq gənc nəsil yetişdirməliyik. Ailələrdə sağlam tərbiyə, məktəblərdə isə milli dəyərlərin aşılanması gəncliyimizin gələcəyi üçün önəmlidir. Bu gün gənclərimizin milli ruhda yetişməsi, dövlətimizin gələcəyini formalaşdıran mühüm amildir.

Nəticə olaraq azərbaycançılıq ideologiyası yalnız dövlət siyasətinin bir hissəsi deyil, eyni zamanda xalqımızın gələcəyinin formalaşmasında əsas rol oynayır. Bu ideologiyanın müdafiəsi hər birimizin vəzifəsidir. Gənclərimizi bu dəyərlər ətrafında birləşdirmək, gələcəyimizi sarsılmaz etmək bizim əlimizdədir. Müasir dövrdə azərbaycançılıq ideologiyası cəmiyyətimizin bütün sahələrində öz yerini tapmalı, hər bir fərd öz milli kimliyini qorumalıdır. Azərbaycan xalqı bu ideologiya ilə birlikdə daha parlaq bir gələcəyə doğru irəliləmək üçün əzmlidir.

Qərbin Azərbaycan daxilində gərginlik yaratmaq məqsədilə müxtəlif taktikalara əl atdığı məlumdur. Bu gün həmin taktikalardan biri də LGBT və "No War" kimi sosial hərəkatları dəstəkləməkdir. Qərb bu hərəkatları müdafiə etməklə cəmiyyətimizin ən həssas nöqtələrinə toxunur və burada ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa çalışır. Azərbaycanın tarixi, milli-mənəvi dəyərləri və ailə institutu üzərində qurulan cəmiyyətində bu kimi mövzular hər zaman qızğın müzakirələrə səbəb olub. Qərb isə bu cür zəif nöqtələrdən istifadə etməklə cəmiyyət içərisində qütbləşməni dərinləşdirməyi hədəfləyir. Bu hərəkatlar Qərb üçün cəmiyyətdə sosial ziddiyyətlər və münaqişələr üçün bir fürsət yaradır. Bu mövzulara qarşı kəskin reaksiyalar verilir və məhz bu reaksiyalardan istifadə edərək Qərb Azərbaycanın daxili siyasətinə müdaxilə etməyi hədəfləyir. Eyni zamanda "No War" şüarı altında fəaliyyət göstərən qruplara dəstək verməklə Qərb Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda apardığı haqq mübarizəsinə təzyiq göstərməyə cəhd edirdi. Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçılıq siyasətinə haqq qazandırmağa çalışan bəzi beynəlxalq dairələr də "No War" şüarını regionda sülh çağırışı kimi göstərməyə çalışsalar da əslində bu, Azərbaycanın milli maraqlarına zidd kampaniyadır. Azərbaycan qanuni yolla sülh uğrunda mübarizə apardığı halda, Qərbin bu cür çağırışları reallıqdan uzaqdır və yalnız regiondakı vəziyyəti manipulyasiya etməyə xidmət edir. Dövlətimiz isə bu cür müdaxilələri hər zaman ayıq-sayıq izləyir və milli maraqları ilə ziddiyyət təşkil edən hər hansı bir xarici təzyiqə qarşı qətiyyətlə cavab verir.